

MET HOGE SNELHEID RICHTING NACHTMERRIE

Een van de grootste infrastructurele projecten uit de Chinese geschiedenis dreigt door corruptie uit de rails te lopen.

TEKST: BERT VAN DIJK
(FREELANCECORRESPONDENT IN SHANGHAI)

China's plan om de komende jaren het meest omvangrijke hogesnelheidstreinennetwerk aan te leggen, wordt veel minder ambitieus en hoogstaand dan gehoopt. Het bouwproject is namelijk doordrenkt van corruptie, hetgeen heeft geleid tot grote zorgen over de veiligheid en het rendement waarmee het netwerk wordt aangelegd. De corruptie kwam aan het licht met de arrestatie van de minister van Spoorwegen Liu Zhijun in februari van dit jaar. Liu zou meer dan 800 miljoen yuan (ruim 80 miljoen euro) hebben geïnd via steekpenningen bij het vergeven van contracten voor de aanleg van het netwerk. Ook zouden onderaannemers het niet zo nauw nemen met de veiligheidsstandaarden bij de bouw om kosten te besparen en om maar zo snel mogelijk te kunnen opleveren.

SNELHEIDSBEPERKING

De zorgen over de kwaliteit van de nieuwe infrastructuur zijn zo groot dat de regering zich onlangs genoodzaakt zag de beoogde maximumsnelheid van het netwerk terug te schroeven. De Chinese hogesnelheidslijnen razen straks niet met minimaal 350 kilometer per uur door het land, maar met maximaal 300 kilometer per uur en op veel trajecten zelfs tot onder de 200 kilometer per uur, niet veel sneller dan al bestaande lijnen in China. Volgens 'Peking' wordt het vervoer daarmee veiliger en ook nog eens betaalbaarder. Het ministerie noemt het veiligheidsprobleem "ernstig". Op dit moment worden veiligheidschecks uitgevoerd langs alle al aangelegde trajecten en de nog in

aanbouw zijnde stukken spoor. Ook worden bepaalde stukken van het netwerk straks niet langer aangemerkt als hogesnelheidslijn.

Critici in en buiten China hebben al vanaf het begin vraagtekens geplaatst bij het hele project, omdat de enkele honderden miljarden aan investeringen geen rendement zouden gaan opleveren. De eerste opgeleverde hogesnelheidslijnen lijken de sceptici gelijk te geven. Op vele trajecten zitten de snelle treinen amper vol. Ook tijdens het afgelopen Chinese Nieuwjaar, toen honderden miljoenen Chinezen naar huis gingen, bleven veel snelle treinen leeg, omdat kaartjes voor veel Chinezen niet te betalen zijn. In plaats van de hogesnelheidstrein namen veel migrantenwerkers de langzame trein of de langeafstandsbus naar huis.

De investeringen in het spoor – 2.800 miljard yuan tussen 2011 en 2015 – waren zijn een belangrijke stimulans voor de Chinese economie. Als antwoord op het wegvallen van de export, een belangrijke pijler onder de Chinese economie, kondigde

de overheid eind 2008 een stimuleringsprogramma aan van 4.000 miljard yuan (ongeveer 400 miljard euro). Een groot deel van dat geld werd besteed aan infrastructuurprojecten zoals het spoor. Het totale spoornetwerk wordt de komende jaren uitgebreid van 91.000 kilometer naar 120.000 kilometer in 2015.

De investeringsgolf heeft op het ministerie van Spoorwegen tot grote tekorten geleid. Volgens het Chinese ministerie van Financiën verloor het ministerie van Spoorwegen ook in het eerste kwartaal van dit jaar geld en had het een

schuld van omgerekend 276 miljard dollar in de boeken staan. Geld dat werd uitgeleend door Chinese banken.

VOORBODE VAN MEER ELLENDE

Het spoorwegdebaacle in China kan een voorbode zijn van wat meer sectoren te wachten staat. Als onderdeel van het stimuleringspakket zijn de kredietkranen in China de afgelopen jaren wagenwijd opgedraaid en is een stortvloed aan geld de economie in gepompt. Dat geld, zo blijkt nu, heeft niet altijd de meest efficiënte en verstandige bestemming gekregen en kan in de toekomst tot grote problemen en afschrijvingen gaan leiden. In een vrijemarkteconomie betekent een grote misallocatie van middelen onherroepelijk het omvallen van banken en bedrijven, maar omdat verreweg het grootste deel van de stimuleringsinvesteringen in de afgelopen jaren zijn gedaan door staatsbedrijven, geholpen door staatsbanken, is dat in China maar zeer de vraag. ■